

# Kompetanse og innovasjon

## Årdal

Leikanger, 30.05.2018

Wenche Eldegard, Terje Laberg, Harald Husabø

Prosjekt: Teknologisenteret Årdal  
Adresse: 6884 Øvre Årdal, Ved Hydro  
Byggherre: Årdal utvikling  
Sivilarkitekt: Torsnes og Hillestad  
Prosjektnr.: 17017  
Fase: Mogleighet  
Dato: 19.12.17

Xform AS  
Pb 407  
6801 Førde  
Tlf.: +47 913 04 444  
E-post: post@xform.no  
www.xform.no

## I Årdal utviklar ein:

- Verdas «reinaste» og mest energieffektive aluminiumsproduksjon
- Verdas «reinaste» og mest energieffektive waferproduksjon

### Industrimiljø Årdal (ca 1.200 sysselsette)

### Støtte/fagmiljø



NorSun



HMR



HYDRO

- Carbon
- Elektrolyse
- Støyperi
- Teknologi (PMT)
- APICS



BILFINGER

Norconsult



SINTEF Raufoss  
manufacturing



VESTLANDSFORSKING





# Dei treng hundrevis av nye tilsette vil jobbe i industrien

I industrisamfunn som Årdal i Sogn er behovet for arbeidskraft skrikande. Men svært få norske ungdomar vil jobbe der.



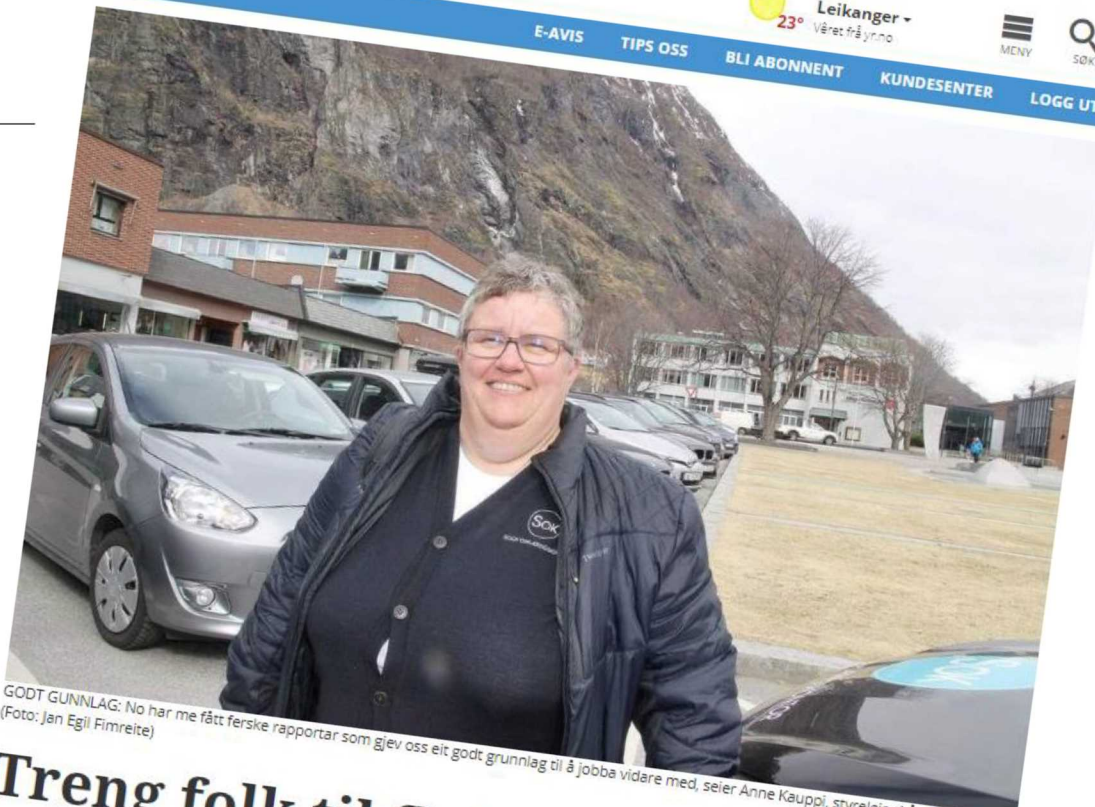
MANGEL: Hydro har læreplassar, utplasseringsmogelegheiter og sommarjobbar, men knapt med elevar.  
FOTO: STINE KYRKJEBØ JOHANSEN / NRK

Norsun har planar om å tidoble produksjonen og investere om lag fire milliardar i Årdal. Før 2025 har Hydro i Årdal 169 personar som må erstattast. Arbeidsinnvandringa går ned. Men det er vanskeleg å få



Krevjande å få nok søkarar

Attraktiviteten til industrien



GODT GUNNLAG: No har me fått ferske rapportar som gjev oss eit godt grunnlag til å jobba vidare med, seier Anne Kauppi, styreleiar i Årdal Utvikling.  
(Foto: Jan Egil Fimreite)

## Treng folk til fleire hundre jobbar

Årdal vil få store utfordringar med å rekruttera nok arbeidskraft fram mot 2021.

Jan Egil Fimreite [jan.egil.fimreite@sognavis.no](mailto:jan.egil.fimreite@sognavis.no)

Del på Facebook

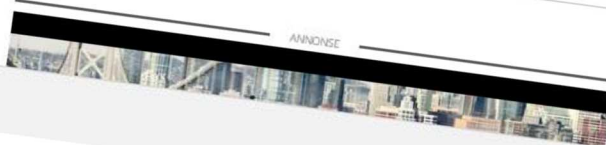
Del på Twitter

Del på e-post

Publisert 11.04.2018 kl. 09.49.

Nærare 300 skal ut i pensjon og det er venta ein sterk oppgangsperiode i industrien med behov for ny arbeidskraft.

ANNONSE



Pensjonsavgang  
i næringslivet

# Har ambisjonar om å tilsette hundrevis i Årdal – Nav trur det blir vanskeleg

ÅRDAL (NRK): Silisiumbedrifta Norsun vil tilsette fleire hundre fleire folk. Men NAV trur dei skal slite med å skaffe folk.



STOR UTVIDING: Fordelt over tre utbyggingsfasar vil Norsun bruka om lag fire milliardar kroner på å utbygging. Det vil gje ei tidobling i produksjonen og om lag ei dobling på talet på tilsette.  
FOTO: ARNE STUBHAUG / NRK



**Aleksander Åsnes**  
Journalist



**Thomas Brakstad**  
@ThomasBrakstad  
Journalist

Publisert 14. feb. kl. 06:59  
Oppdatert 14. feb. kl. 07:01

Vekst i  
industrien

– Det vil vere ei kjempeutfordring for Norsun. Arbeidsløysa er så låg i Sogn og Fjordane no at det vil vere krevjande å få tak i nok arbeidskraft, seier Frode Henden i Nav Sogn og Fjordane.





# Strategisk Næringsplan Årdal 2017-2020



## KOMPETANSE - PRIORITERTE STRATEGIAR

### KOMPETANSE SENER

Etablere kompetansesenter

- Kursmekling mot næringslivet
- Tilbod til vidaregåande skule – teknologifag i praksis, styrking av fagutdanninga
- Utvikling av prøvesenter for lærlingar
- Undervisningstilbod til grunnskulen – teknologifag i praksis

Kopling mot fagskule/høgskule/universitet – desentraliserte tilbod

### TEKNOLOGI OG INNOVASJON

Etablere SITEPAS (Senter for innovasjon, teknologi og prosess)

- Teknologi/testsender (ref. «Norsk Katapult»)
- Rekruttere teknologi kompetanse
- Prosjektutviklings kompetanse
- Stipendiat stillingar/ master studentar

Auke tal FoU prosjekt i næringslivet

Utvikle nettverkssamarbeid med ulike industri og kompetansmiljø

### ORGANISERING

Skape arena for kompetanse og innovasjon

- Samlokalisering av aktørar
- Kompetanse på prosjektfinansiering
- Kontormiljø

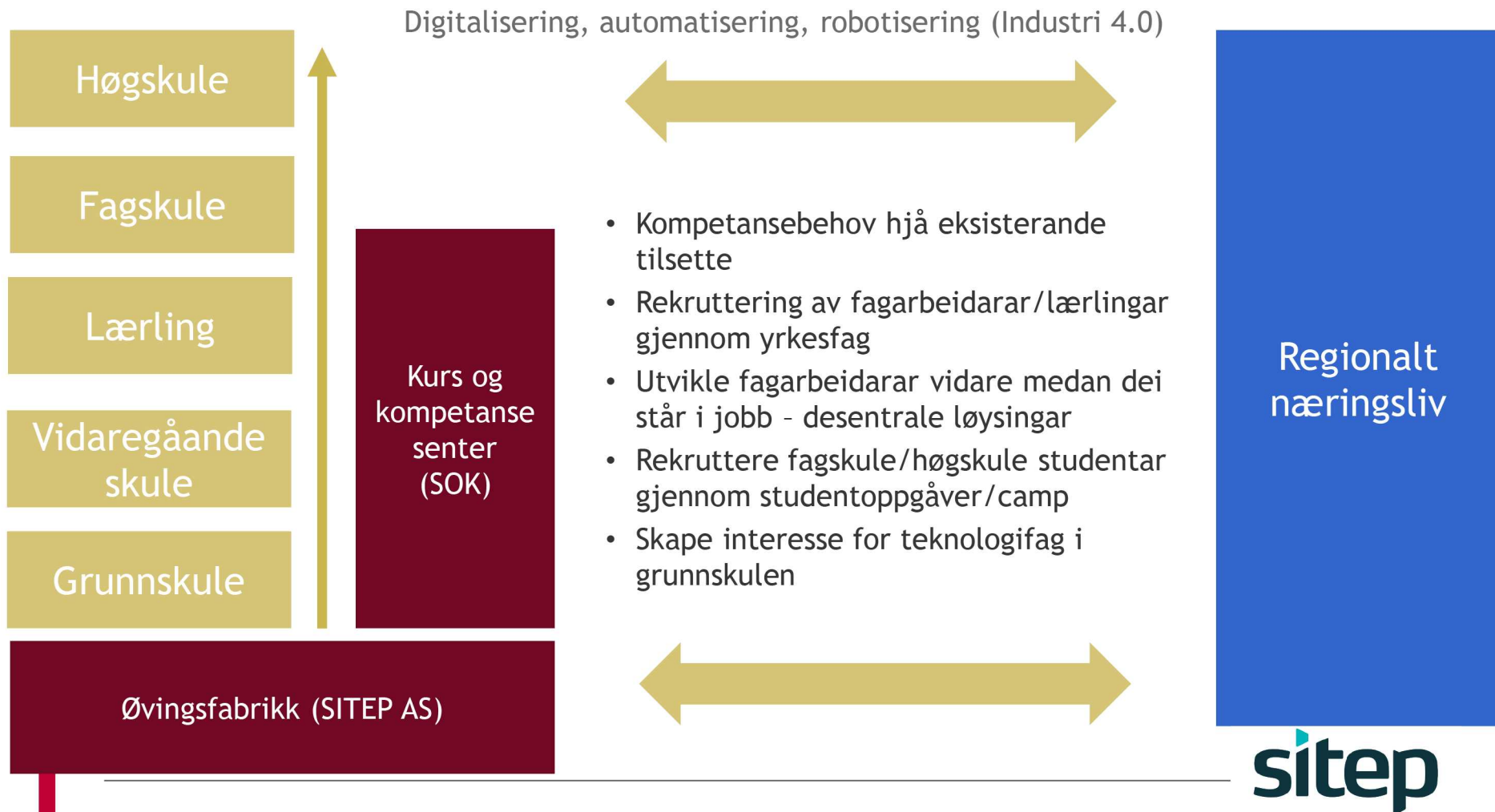
Utvikle bedriftsnettverk/ klynge – møteplassar

Auka innovasjon og knoppsyting

Regional rolle på industri utvikling

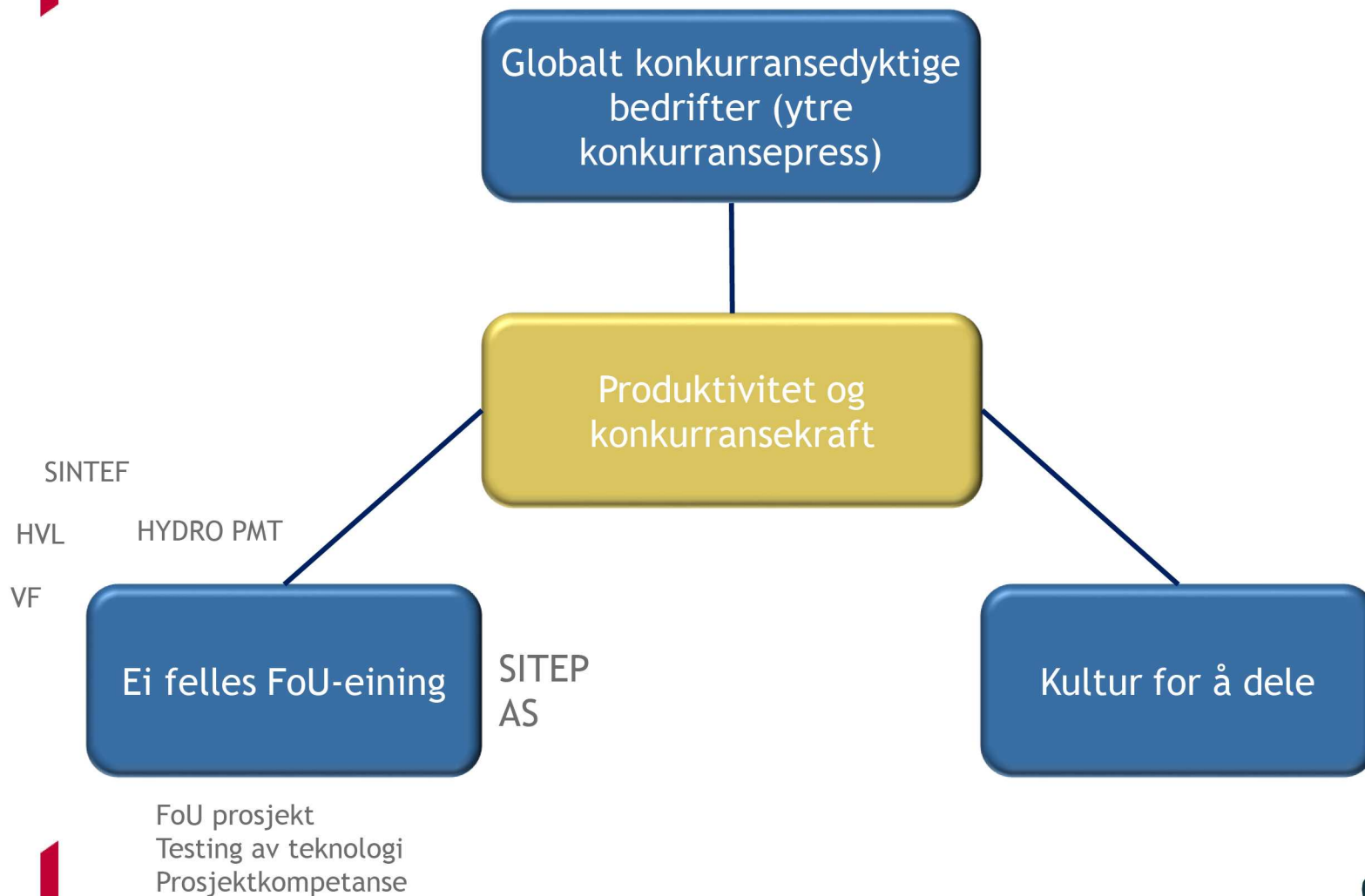
# Næringslivet har behov for

## *Kompetanse - rekruttering*



# SITEP AS - Senter for Innovasjon, Teknologi og prosess

## Kjenneteikn for klyngeutvikling



(Ref: Industriklynga på Raufoss)



# SITEP AS - Senter for Innovasjon, Teknologi og prosess

## Eigarskap og styre

Emisjon 18. juni 2018

Open for andre deltakar

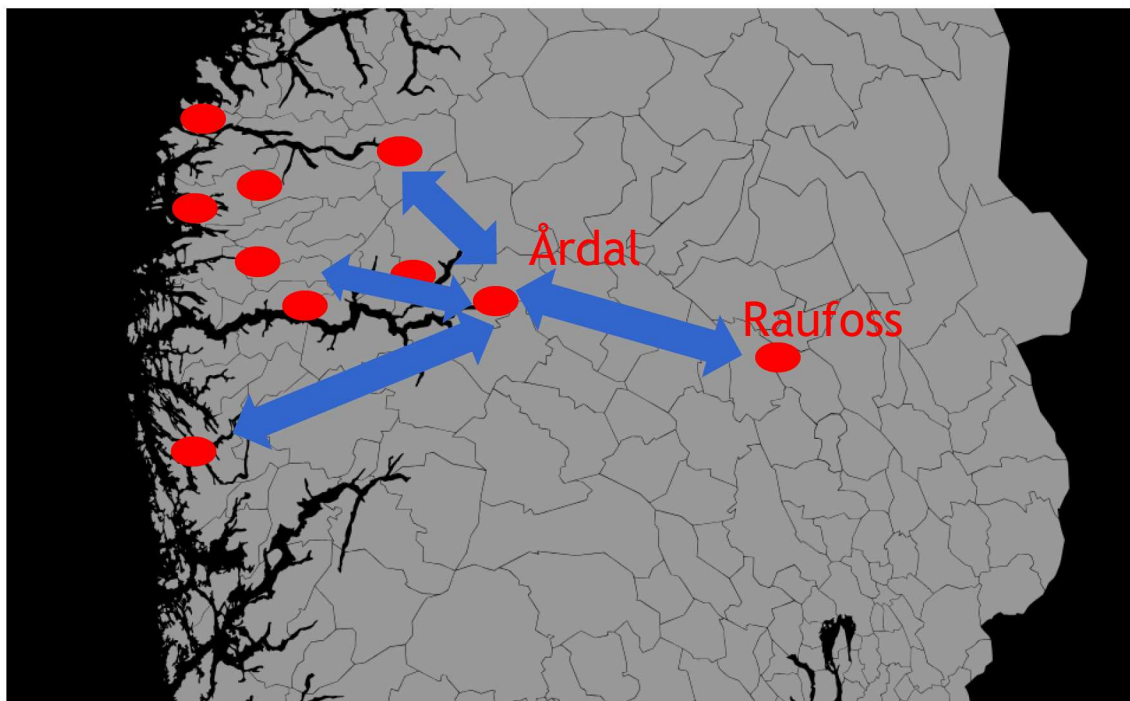
Aktør	Aksjekapital	Andel
Årdal Utvikling	250 000	31,25 %
Kunnskapsparken SFJ AS	100 000	12,50 %
SINTEF Raufoss Manufacturing AS	100 000	12,50 %
Hydro Aluminium AS	100 000	12,50 %
Norsun AS	100 000	12,50 %
HMR Hydeq AS	50 000	6,25 %
IMPEC AS	50 000	6,25 %
Prosess-Elektro	50 000	6,25 %
<b>Totalt</b>	<b>800 000</b>	<b>100 %</b>

### *Styret:*

- Styreleiar                   Ottar Henriksen (SINTEF/NTNU)
- Terje Laberg               Årdal Utvikling
- Wenche Eldegard        Hydro Aluminium AS
- Steinar Talle             Norsun AS
- Kjetil Kvåle             Kunnskapsparken SFJ AS
- Nn                         SINTEF Raufoss Manufacturing AS

# Regional rolle

## Årdal del av Norsk Katapult på Raufoss

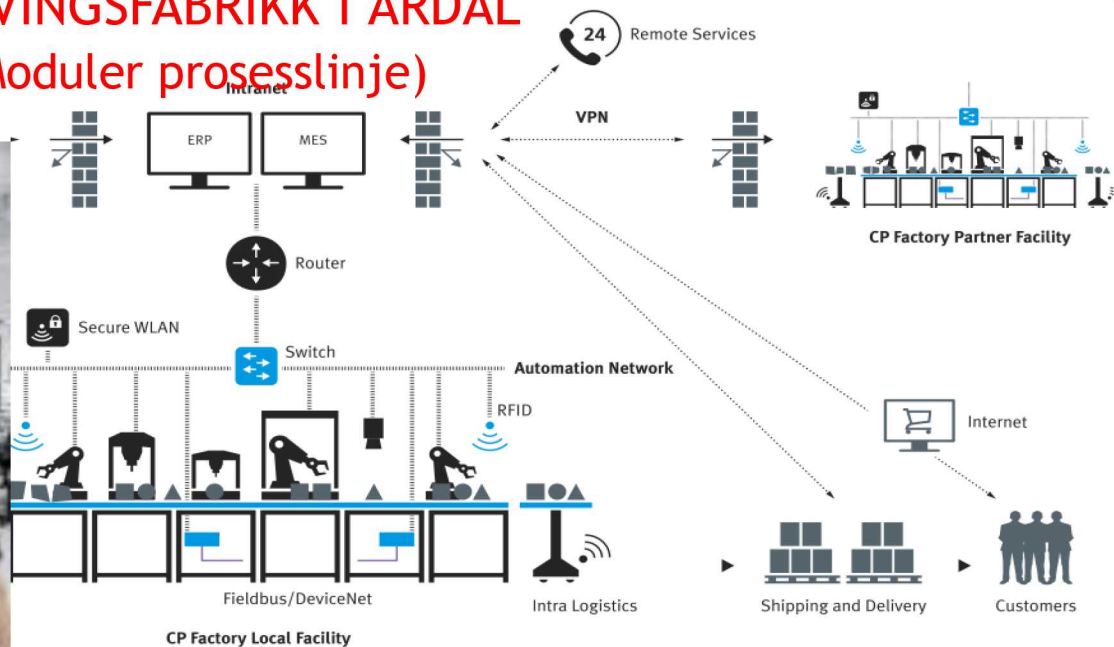


«I sentrene skal bedrifter kunne teste, simulere og visualisere teknologier, komponenter, produkter, løsninger, tjenester og prosesser. Lett tilgang til ekspertise, utstyr og hensiktsmessige lokaler skal gjøre veien fra konseptstadiet til markedsintroduksjon enklere»

- Norsk Katapult
  - SIVA, Innovasjon Norge og Forskringsrådet
  - 2 katapult senter i Norge (50 MNOK i 2018)
- Årdal «pilotnode» under Raufoss
  - Samarbeidsavtale SINTEF Raufoss
  - Tilgang kompetanse og teknologi
  - Øvingsfabrikk i Årdal
- Regional rolle mot næringslivet i Sogn og Fjordane
  - Kompetansedeling
  - Møteplassar
  - Felles FoU prosjekt
  - Styrke kobling industri og utdanning «Teknologiløftet» (HVL/VF)
  - Nytte eksisterande strukturar gjennom Kunnskapsparken Sogn og Fjordane



## ØVINGSFABRIKK I ÅRDAL (Moduler prosesslinje)

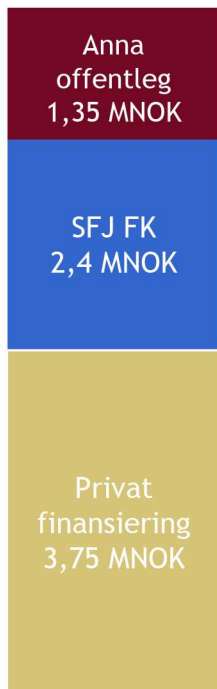




# SITEP AS - Senter for Innovasjon, Teknologi og prosess

## Prosjektfinansiering 3-5 år

Utviklingsprosjekt  
7,5 MNOK



Søknad  
sendt

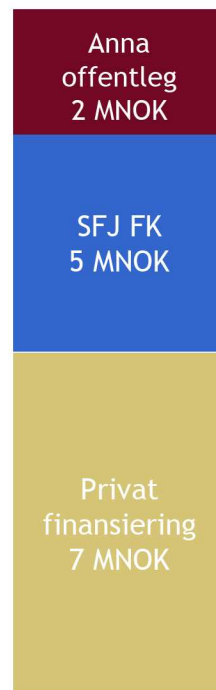
Utviklingsprosjekt av  
felles FoU selskap  
med øvingsfabrikk

Bedriftsnettverk  
4,5 MNOK



Bedriftsnettverk industri  
4.0  
- Kompetanse  
- Kommersielt

Investering  
14 MNOK



Vil  
bli  
søkt

Investering i utstyr til  
øvingsfabrikk under Norsk  
Katapult

Total investering ca  
25 MNOK neste 3-5  
år

Forventar «gearing»  
på minimum 5x  
støttemidlane -> mål  
om prosjektaktivitet  
for 100 MNOK i løpet  
av 5-7 år



# SITEP AS - Senter for Innovasjon, Teknologi og prosess

## Prosess

